

לה:

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

מסורת הש"ס

עין משפט גרי מצוה

ק"ט א ב מ"י פ"ט
מסורת הלכה זו
לפני קמ"ו:
ק"ב ג מ"י פ"ט הלכה
ז' סמך לאין ק"ט
טו"ש י"ד מ"י ק"ט סמך
ז':
ק"ב ד מ"י פ"ט סמך
הלכה זו סמך
לאין קמ"ו טו"ש י"ד מ"י
ק"ט סמך ז':
ק"ב ה מ"י פ"ט הלכה
ז' סמך ז':
טו"ש י"ד מ"י ק"ט סמך
ז':
ק"ב ו מ"י פ"ט הלכה
ט' סמך ז':
טו"ש י"ד מ"י ק"ט
סמך ז':
ק"ב ז מ"י פ"ט הלכה
י' סמך ז':
טו"ש י"ד מ"י ק"ט
סמך ז':

רבינו הגאון

כאן קודם חזרה ונאן
בלי חזרה. וכן הוא תנן
קצת עובד כוכבים שחל
בניה ואבאמא ושאל
קיבה עובד כוכבים בניה
ואסרה קודם שחזר בו
ר' יוחנן בריה הקב"ה
עצמה אסרה. (ו' וט"ז)
אזתה קיבה עלי עוברת
השיבו ר' יוחנן
והלא קיבת עליה חזרה
מקבת בניה ומתרת.
וחזר בו ר' יוחנן ונראה
כיון קיבת בניה מחזרת
ואמר מפי שמעדין
אזתה קיבת עלי עוברת
כוכבים את שחזר בו
כמו שאמר רבינו הירושלמי
אמר שמואל לעמי דהא
מפי שמעדין
אזתה בעור קיבת בניה.
אבל קיבה עצמה של
מלביא אמר רב ארוא
ר' יוחנן בריה הקב"ה
עצמה אסרה. (ו' וט"ז)
אזתה קיבת עלי עוברת
השיבו ר' יוחנן
והלא קיבת עליה חזרה
מקבת בניה ומתרת.
וחזר בו ר' יוחנן ונראה
כיון קיבת בניה מחזרת
ואמר מפי שמעדין
אזתה קיבת עלי עוברת
כוכבים את שחזר בו
כמו שאמר רבינו הירושלמי
אמר שמואל לעמי דהא
מפי שמעדין
אזתה בעור קיבת בניה.

מפני שמעדין בשרה ע"ה. ועלה של עובדי כוכבים אסורה
כמו שפירשנו בפ"ה (ע"ן פ"ה) קידושין דף ק"ו: ד"ה כל
מ"ה: **דבריהם** המבוטאים בטוב מרגעין ז'. פ"י שבני אדם מנגלין
לו ריהן לפי קנהינן ממנו עלה ומושיה כמו שפירשנו במ"א אבות
(פ"ו מ"א): **לגבינה** איכא דקא'
בני אפ"י. פירוש ליקח חלב מן
העובד כוכבים לעשות גבינה אבל לעיל
גבי ליקח גבינה של עובד כוכבים
ליכא ליהשת לחלב טמא כיון שעושה
אזתו לזכרו ליכא ליהשת דלמא עירב
בו קלך טמא כיון שאינו עומד:
מבבל דאיכא אבאן דשרי.
מדקאמר פה לא הותרה כג"ד מכלל
דלי בני הוי שרי ליה אלמא לא פשט
אסורו ומכלן טמכו עמה לאכול
פה של עובד כוכבים כיון שלא פשט
אסורו ככל ישראל ויש לסמוך על
דברי רשב"ג ור"א בר לודא דאמר
אין נחזין גזרה על הגזיר אלא כ"כ
כיון הגזיר יוכלו לעמוד בו ועוד
ראיה דאמר לקמן (דף ק"ו.) בימינו
מחירי אף את הפת ולא הניח (ו') להמיר
אלא משום דהוו קרו ליה כ"ד
שריא ואחריו נאו ציט דין אחר
שהמירו ועוד דאמר גירושלמי
דפרקין ופ"ק דשנת פה עמדו
עליו והמירוהו ומי שנוטר מפס של
עובדי כוכבים מותר לאכול עס מי
שאינו נזהר בקטנה אחת א"ע"פ
שטעם פה עובד כוכבים מתערב
בפת ישראל דאין להמיר לאסור
ע"י תערובת כדאמר בפ"ק דמולין
(דף ק"ו.) דלא גזרו על תערובת דמאי
וכה"ג (ו') במנא דעובדי כוכבים שרי
דלמיה לפת עניניה דלא גזרו אלא
היכא דליפת עניניה:
ז' ז' יפתן. פ"ה פליטתן ונראה
אזתה פליטה גאה
מכת השמן שהריקו מכלי האיסור
כדאמרין לקמן (דף ע"ה.) כ"ו
(ו') מולגן נמי זמיס זילוף ק"ק
שלא מליט זילוף רק לשון שפיכה
כמו מעשה זילוף (פסחים דף כ"ו):
בשלא

לאן קודם חזרה. אומה משנה דשמיטת מולין קדימה עובד כוכבים
נגלה ואסורה נשנית קודם שחזר בו ר' יוחנן מדבריו שאמר לו לר'
ישמעאל מפני שמעדין אזתה קיבת נגילה ופכר לאו פירשא
היא: וכלן לאחר חזרה. הך דשני שמואל מפני שמעדין אזתה
עבור אלז קיבה עלמה שריא לאחר
חזרה שחזר בו ר' יוחנן עממי
השנית בשמיטת מולין (דף ק"ט).
קודם חזרה: לא זזו מקומה. לא
עקרוה לגמרי דהואיל ונשנית נשנית
אלז אין הלכה כמותה שהרי חזר
בו: **שמעדין אוסה כמותן**. שהמולין
מעמיד חלב. ולקמן פריך לה א"כ
ליחסר נהאלי: **בקטפא דגוזא**.
בשרף היולא מן העץ: **אלז בקטפא**
דפירי. בשרף הפירי ענמו: **מוגלה**
ריסה נודף. והיינו דכתיב שמן מורק
שמך (כסמגין אומה ומריקין שמה.
כלומר כשאתה מלמד חזרה לתלמידים
אז יאך כך עס: **מפגלין לו**. מעמין
כלא טורה כשהוא מלמד: **מתנני ר'**
זכיס דעו פסירי אלז השמן לא
גריס'. דהא ללא איהו שרייה אלז ר'
יהודה נשיאה בר בריה שרייה כדאמר
בגמ' (ו'). ומסתמין ואילן רבי יהודה
נשיאה ור' יהודה נשיאה דגמ' היינו
רבי יהודה הנשיא זנו של ר"ג בר'
שהיה רימי האמונאלי וה"ג אמרין
בגמרא (ו') ר' יהודה הנשיא זנו של
ר"ג הויה בו' ואילו רבי זנו של
רש"ג היה כדאמרין בהשוכר את
הפועלים (ב"מ פ"ד): **והשלקוט**. כלו
דבר ששילע עובד כוכבים ואפילו
כנלי טהור. וכולהו משום חמנות:
וכשנין. לכנוס דגיס וירק ורשא
ורגליס של בזהמ כמותן: **עריס**.
מין דגיס קמחא מולמיס: **ערופה**.
שנערפו ושנכסרו הדגיס ואין ניכרין
הלך חייסי לעמאיס: **זויר שאין**
כז דגס כלביס עשיר כו. שדרך
כלביס ליגדל מלביס צירי של דגיס
טהורים ואס יזיר דג טמא עמו לא
תגדל כלביס בו והיא עלמה עמאה:
והמילק. מין דגיס קטנים טהורים
היא סולמית ואין לה פספיר וקאשת
ועמיד לגדל לאחר זמן פספיר וקאשת
וקיימא לן (נ"ט). דמתרת ואמר בגמרא
(שס) מפני מה אסורה מפני שעירבנה
עולה עמה דגיס עמאיס הדומיס
לה הלך על שאר טרופה ול"ש אינה
טרופה איכא ליהשת לאחד מאלף
צניסא דדמו ליה וללא מייכרי
אלז טריט אין שקך דומה לה הלך
כי אינה טרופה שריא: **לפסיס**. מין
פירי הווא שקורין לר"א כלע"ז
ומחמתין את קרעיו כסכין ואסור
משום שמוניתא דסכיקא: **ומלא**
שלקודיס. מפרש בגמ' (לקמן ע"ו):
גמ' ניקוס. ועמידו ע"י קובה
לגבינה: **לכמכא**. מאלל: **קלי**.
מעט: **נסיובי**. מושג"א: **ליכא למיקס**
עלה דמלאח. שמה תעטרב בו חלב
עמא וכשהעמידו עומד טהור שני
והטמא נשאר עס הנסיובי הלך
אין זה נסיון להכשיר הרשאים
לכולל אלז לגבינה שלקא דעתא דמומרת: **ואי כטיס אימא**. פיליו לגבינה נמי אסור: **דאיכא**. נסיובי דקיימי בגבינה: **בניו אטיסי**.
נמוך הגומות שנגבינה ומישיגין שמה מן החלב טמא של עומד נשאר עס הנסיובי נגומות: **פורני**. הווא תורב שהוא גדול ופיו מן הלך
וכל מגור שנגמשה קטן הווא ומקוס שפיתה צ' קדירות ופיו למעלה: **לאוסרה כסדה**. דליכא ליהשת לאימאשוי דאקראי
בעלתא הווא: **מנכיס**. נוטך: **אזי מלרי**. כשדות אלז המלריס: **זיליפתן**. פליטתן שפולטין ומיישין שמוניתא אסור שבלנו:
לודאי

(א) ויבמות ל' ב' קדושין כ"א.
ב"ש ט"ז חולין ל"א: (ק"ט).
(ב) ז"ל דמגן. (ד) ועלה
פ"ה מ"י דה"ה. (ד) ויהי
תוסי לקמן ל' מתוך ד"ה
אמר וי' מחמתין סמך
דכ"ס כ"ס רש"י וי'
וה"ל ל' ד"ה בעל.
(ה) מהב"ש נרס מיהו
דל"ה (ו) ושה"ש א'
(ז) ויבין טו"א. (ח) ויבין
לפ"ה הלכה. (ט) ופ"ה ד"ה
אין עדיין. (י) ויבין לפ"ה
הלכה. (יא) ולפי מ"ש רש"י
ע"ה ה"ה נרס
במספיקא וי' ל' או מולגן
נמי זמיס.

תורה אור השלם

1. לר"ח שנויך טובים
שמן תורב שמך על פי
עקמות אבאמא:
שיר השירים א ג

גליון הש"ס

נב' בשרה העריה עין
כנעניס קודשין דף ל'
ד"ה דתמן:

הגהות הב"ח

(א) נב' ר' דן נתן אמר
מפני שמעדין. ר"ב בר
נתן נרס' וילן נרסין בר
נתן בר יצחק ויבין דף
כדברי המוספות ויבין דף
ל' ע"ג גריה בר נתן
אמר משום נשיא:
(ב) ע"ג ל' בר נתן
מתבר ל' ל' ויבין דן
יקח מתקן: (ג) ע"ג
כדברי דל"ה. ר"ב פ"ה לא
למחזיק מיהו דל"ה פ"י
ל' האמר דבר שמעיה
הש"ס אלפסי וה"ר
וה"ה: (ד) ח"ס ל' ד"ה
מלל וי' ולא הניח
מלהות: (ה) בא"ד
וה"ג בשת עובד
טובים נמו שרי א"ר
דלמיה לפת עניניה:
(ו) ד"ה ויבין וי' לקמן
או חולטן נמי זמיס:

לעזי רש"י

לר"א. חלויה.
מיש"ש. מ"י בניה. נסיוב
הלכה.

מוסף רש"י

המעמיד. חלב כמחה
לעשות נגילה (ו' ו' ח').

רבינו הגאון (המשך)

ליכא אסורה: **ירושלמי**
אמר ר' יוחנן חלב עובד
כוכבים לפת הוא אסור
מפי תערובת חלב במה
טמאה. ר' יוחנן בן לוי
אמר משום גלוי. רעמיד.
אמר ר' שמואל מפני ארס
התורב בין הנכסין ותיי כן
שלישה ארסין וין. אחי עץ
ואחר שוקע ואחר רומה
לשכבה. ישראל יושב
בעד העד ועובד כוכבים
חולב ומביא לו ואינו
חישה משום תערובת
במהם טמאה. פה את
עובדי כוכבים אסורה.
חלב ישראל וזמא.
חלב ישראל אסורה וזמא
שולקו עובד כוכבים
הוי מילי בשרה עובד
שאין פה ישראל מצויה.

ניקום דאמר מר חלב טהור עומד עומד אי דקא בעי לגבינה
ה"ג הכא במאי עסקינן דקא בעי ליה לכמכא ונשקול מניה קלי וניקום
כיון דבטהור נמי איכא נסיובי דלא קיימי ליכא למיקם עלה דמילתא ואב"א
אפ"י תימא דקבעי לה לגבינה איכא דקא' בניו אמפי: והפתי: א"ר
כהנא א"ר יוחנן פת לא הותרה בב"ד מכלל דאיכא מאן דשרי אין רבי
אתא רב דימי אמר פעם אחת יצא רבי לשריה והביא עובד כוכבים לפניו
פת פורני מאפה סאה אמר רבי כמה נאה פת זו מה ראו חכמים לאוסרה מה
ראו חכמים משום חתנות אלא מה ראו חכמים לאוסרה בשדה כסבורין העם
התיר רבי הפת ולא היא רבי לא התיר את הפת רב יוסף ואיתימא רב
שמואל בר יהודה אמר לא כך היה מעשה אלא אמרו פעם אחת הלך רבי
למקום אחד וראה פת דחוק לתלמידים אמר רבי אין כאן פלטר כסבורין העם
לומר פלטר עובד כוכבים והוא לא אמר אלא פלטר ישראל א"ר חלבא אפילו
למ"ד פלטר עובד כוכבים ילא אמרן אלא דליכא פלטר ישראל אבל במקום
דיכא פלטר ישראל לא ורבי יוחנן אמר אפ"י פלטר עובד כוכבים ה"מ
בשרה אבל בעיר לא משום חתנות איבו הוה מנכ"א ואלו פת אבי מצרי אמר
לרו רבא ואיתימא רב נחמן בר יצחק לא ששתעו (ו') (בבב"ה דאיבו) דקאכיל
לחמא דארמאי: והשמין שלהן: שמן רב אמר דניאל גזר עליו ושמואל אמר
זיליפתן

אבל בעיר לא: איבו נכסין ואכיל פת עובדי כוכבים אבי מערא דמחא. אמר לרו רבא ואמר לה אמר רב נתן אל חתני
ליה (לאיכו) (בבב"ה דאיבו) דאכיל נמא דארמאי. שמן. אמר רב דניאל גזר עליו שנאמר אשר לא יתנאל בפת כד במלך וגו'.

א' הלכה ל' וטעם אומה משנה על פי שמואל אשר השני וכו'.